

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

УДК 37.091.113:005.963]:37.014
DOI: 10.37026/2520-6427-2024-119-3-26-32

Станіслав ЛУНЯЧЕК,
аспірант Харківського національного
педагогічного університету
імені Г. С. Сковороди,
м. Харків, Україна
ORCID: 0000-0003-4073-1329
e-mail: lunyachek@gmail.com

СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА ЩОДО СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВЕБСАЙТІВ ДЛЯ ПОТРЕБ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. У статті окреслено сутність компетентності педагогічного працівника у сфері створення та використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності, яка є важливим складником його цифрової компетентності, теоретично обґрунтовано її структуру та зміст. Звернено увагу на необхідність формування відповідної компетентності у педагогічних працівників як однієї з вимог, передбачених професійним стандартом за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» й професійним стандартом керівника (директора) закладу загальної середньої освіти.

Основну увагу зацікавлено на формуванні означеної компетентності в учителів і керівників освіти, які не мають спеціальної освіти у сфері ІТ-технологій.

Доведено, що створення ними персональних вебсайтів дозволить розповсюджувати власний педагогічний досвід і розв'язувати питання створення персонального електронного портфоліо. Особливий акцент зроблено на розумінні педагогічними працівниками мети й завдань створення вебсайтів для потреб освітньої діяльності, їхніх особливостей, спроможності використовувати конструктори для створення вебсайтів освітнього спрямування, вмінні реєструвати доменне ім'я та отримувати хостинг, знанні основ вебдизайну та веббезпеки, можливості оптимізувати вебсайт у пошукових системах, орієнтуватися на потреби цільової аудиторії споживачів вебсайту.

Ключові слова: компетентність у сфері створення й використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності, освітній вебсайт, педагогічні працівники, підвищення кваліфікації, цифровізація освіти.

Stanislav LUNIACHEK,
Ph.D. student of H. S. Skovoroda
Kharkiv National Pedagogical University,
Kharkiv, Ukraine
ORCID: 0000-0003-4073-1329
e-mail: lunyachek@gmail.com

THE NATURE, STRUCTURE AND CONTENT OF THE TEACHER'S COMPETENCE IN THE FIELD OF CREATING AND USING WEBSITES FOR THE NEEDS OF EDUCATIONAL ACTIVITIES

Abstract. The article highlights the essence of a teacher's competence in the field of creating and using websites for the needs of educational activities, which is an important component of their digital competence. Its structure and content are theoretically substantiated. The author emphasises the need to develop the relevant competence of pedagogical staff as one of the requirements

of the professional standard for the professions of «Primary school teacher at a general secondary school», «Teacher at a general secondary school», «Primary school teacher (with a junior specialist diploma)» and the professional standard of the principal (director) of a general secondary school. In particular, the work focuses on developing the competence of teachers and educational

leaders who do not have specific training in IT. The creation of personal websites and blogs will allow them to share their own pedagogical experiences and solve the problem of creating a personal e-portfolio. On the basis of the analysis of scientific and theoretical sources, it is proved that most authors focus on the content of educational websites, creation and use of search engines, etc., while a small number of works are devoted to the formation of competence of teachers in the creation of personal websites or blogs. Particular emphasis is placed on teachers' understanding of the purpose and tasks of creating websites for educational purposes, their features, ability to use templates to create educational websites, awareness of how to register domain names and obtain hosting, knowledge of the basics of web design and web security, ability to optimise a website for search engines, and focus on the needs of the target audience of website users. The issues raised in the paper shift the emphasis in the development of digital literacy among teachers, making them active participants in the digitisation of the education system. The proposed approaches are aimed at changing the mentality of teachers and educational leaders and improving the quality of educational services in Ukraine.

Key words: competence in creating and using websites for the needs of educational activities, educational website, pedagogical staff, professional development, digitalisation of education.

Постановка проблеми. Проблема вдосконалення інформаційно-цифрової компетентності педагогічних працівників є одним із нагальних питань поліпшення якості освіти в Україні. Одним зі складників означеної компетентності вважається здатність педагогічних працівників створювати персональні вебресурси для потреб освітньої діяльності. Їхнє створення дає можливість не тільки розповсюджувати передовий педагогічний досвід та освітні інновації, а й розв'язати проблему формування власного електронного портфоліо. В означеному контексті на порядку денному постає питання теоретичного обґрунтування сутності, структури та змісту компетентності у сфері створення та використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності. Детальний розгляд означеної вище професійної компетентності дозволить скорегувати й удосконалити процеси її формування у педагогічних працівників.

Про необхідність формування відповідної компетентності у педагогічних працівників окреслено і у вимогах, передбачених професійним стандартом за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (2020), а також професійним стандартом керівника (директора) закладу загальної середньої освіти, іншими нормативно-правовими актами (2021).

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Проведений нами у ході роботи аналіз наукової літератури свідчить, що проблеми формування цифрової компетентності педагогічних працівників висвітлені певною мірою секторально. Серед напрямів, що потребують подальшого вивчення та створення

теоретико-методичного й методологічного підґрунтя, – питання формування компетентності педагогічних працівників щодо створення та використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності. Зокрема, дослідниками окреслено загальні питання роботи з вебсайтами для різних галузей економіки та соціальної сфери. Так, О. Мазур не лише розглядає питання доступу до застарілого вмісту вебсайтів органів публічного управління України, наголошуючи на актуальності архівування вебсайтів органів публічного управління для відстеження динаміки роботи відповідних структур, з'ясування сталих тенденцій у їхньому розвитку, а й наводить приклади із закордонної практики (Мазур, 2022).

М. Острога, В. Шамоля, О. Шершень розглядають цифрові освітні платформи як інструмент реалізації неформальної освіти, аналізують основних розробників освітніх ресурсів в Україні, що представлені закладами вищої та загальної середньої освіти, органами управління освітою, громадськими організаціями, приватними компаніями тощо, зазначаючи, що такі ресурси розміщуються на офіційних сайтах відповідних структур і створюються операторами інтернет-ресурсів, які пропонують досить широкий набір інтернет-сервісів. Також автори надають стислий огляд відкритих освітніх ресурсів MIT OpenCourseWare, EdX, Coursera, Udemy, EdEra, Prometheus (Острога, Шамоля, Шершень, 2022). Однак варто зауважити, що окреслена тематика не розглядається ними з позицій формування відповідної компетентності в педагогічних працівників, які є безпосередніми провайдером освітніх послуг. Наявність у них компетентності щодо створення та використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності є каталізатором якості послуг, що надаються.

С. Іванова, А. Кільченко зі свого боку пропонують ознайомитися із матеріалами проведеного ними дослідження за допомогою системи Google Analytics, зокрема вони здійснили моніторинг використання вебсайтів закладів освіти та наукових установ із мобільних пристроїв. Як приклад, було взято електронну бібліотеку НАПН України. Дослідження проведено з позицій користування цими ресурсами і не розглядає споживачів інформації з освітніх сайтів як активних учасників, які спроможні створювати і розміщувати відповідний контент. Крім того, в роботі зроблено акцент на запитах власників вебресурсів закладів освіти і наукових установ щодо формування ефективної контент-стратегії (Іванова, Кільченко, 2020).

Актуальним у контексті нашого дослідження є напруження Ю. Білик, яка розглядає освітній вебсайт як засіб формування готовності майбутніх учителів початкових класів до організації дистанційного навчання та інструмент, що сприяє поліпшенню надання якісних освітніх послуг майбутнім вчителям, в умовах, коли освітня система України, зважаючи на нинішню ситуацію, передусім повинна працювати в дистанційному режимі. Дослідження Ю. Білик належать до тих небагатьох робіт, які акцентують увагу не тільки на вимогах до освітніх вебсайтів, а й діях майбутнього вчителя в процесі їхнього використання, зокрема аналіз здійснюється на основі розробленого авторкою вебсайту «Дистанційне навчання у початковій школі» (Білик,

2023). Разом із тим, варто наголосити, що в роботі не зроблено акцент на вчителів як активному учасникові процесів створення вебсайтів і їхнього змістовного наповнення власними науково-методичними розробками, що, з одного боку, формує в майбутнього вчителя відповідну компетентність, а з іншого – дозволяє йому оприлюднити власні напрацювання.

У процесі аналізу наукових джерел з теми дослідження особливу увагу ми звернули на роботу авторки А. Сухих, яка окреслила питання активної участі учнів у виборі електронних навчальних матеріалів і ресурсів, що сприятиме індивідуалізації освітнього процесу, а також ролі вчителя, який повинен мотивувати учнів до здобуття нових знань на спеціально підібраних вебресурсах та самому мати відповідну компетентність (Сухих, 2023).

Дослідник В. Гой розглядає правовий режим використання вебсайтів. Так, особливий акцент робиться на захисті прав інтелектуальної власності, тобто матеріалів, розміщених на вебсайтах, що безпосередньо стосується проблематики нашого дослідження, адже компетентність, яка буде сформована у педагогічного працівника, передбачає зокрема й оприлюднення ним створеного персонального контенту у вигляді його особистих напрацювань. Крім того, автор звертає увагу, що вебсайт є складним об'єктом інтелектуальної власності (Гой, 2021).

Важливою в контексті нашого дослідження є також дослідження Л. Мороз, І. Пашко, В. Ковалюк. Це одна з небагатьох робіт, що присвячені ефективності використання інтернет-блогів у навчанні. Зокрема, авторами надано визначення інтернет-блогу, під яким вони розуміють «сайт, сторінку / ресурс або онлайн-журнал, опублікований у всесвітній мережі «Інтернет» для обговорень або інформаційних цілей, публікації в якому розміщуються у зворотному хронологічному порядку». Наголошується, що читачі блогів можуть залишати

коментарі та повідомлення його автору, а в самому блозі можна розміщувати інтернет-покликання на інші ресурси або текстові публікації, які створюються окремими авторами, групами авторів або авторськими колективами. Ми вважаємо цю роботу важливою, адже саме в ній звертається увага на необхідність формування в педагогічних працівників відповідної компетентності. Особливу увагу автори акцентують на теоретичному обґрунтуванні застосування інтернет-блогів в освітньому контексті, що безпосередньо впливає на оптимізацію освітнього процесу (Мороз, Пашко, Ковалюк, 2024).

Також варто наголосити, що деякі аспекти з означеної проблематики висвітлено в наших попередніх роботах (Лунячек, 2023а; Лунячек, 2023b).

Метою статті є висвітлення сутності компетентності педагогічного працівника у сфері створення та використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності, її структури та змістовного наповнення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розглядаючи структуру та зміст компетентності у сфері створення та використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності, ми виходили зі структури компетентності, що окреслена в Законі України «Про освіту». У документі означена компетентність розглядається як «динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність» (Закон України «Про освіту», 2017).

У представленій нижче таблиці нами запропоновано авторське бачення структури та змісту компетентності педагогічного працівника у сфері створення та використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності. У зв'язку з цим варто наголосити, що висвітлені нами у попередніх дослідженнях матеріали свідчать про брак відповідної компетентності у більшості педагогічних працівників (Лунячек, 2023b).

Таблиця

Структура та зміст компетентності педагогічного працівника у сфері створення та використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності

Структура компетентності	Зміст
Знання	<ul style="list-style-type: none"> – розуміння мети й завдань створення вебсайтів для потреб освітньої діяльності, їхніх особливостей; – знання основ використання конструкторів вебсайтів; – знання процесу реєстрації доменного імені та хостингу; – розуміння основ вебдизайну; – знання основ веббезпеки; – знання основ оптимізації вебсайту для пошукових систем SEO (Search Engine Optimization); – розуміння потреб цільової аудиторії споживачів вебсайту
Уміння	<ul style="list-style-type: none"> – уміння орієнтуватися в користувацькому інтерфейсі; – уміння використовувати конструктори вебсайтів у практичній діяльності; – уміння застосовувати основи вебдизайну в практичній діяльності; – уміння редагувати контент; – здатність зареєструвати доменне ім'я й отримати хостинг для розміщення вебсайту; – уміння реалізовувати базові заходи з безпеки вебсайту; – уміння оптимізувати вебсайт для пошукових систем; – здатність аналізувати відвідуваність вебсайту й уміння використовувати ці дані для покращення його ефективності

Продовження таблиці

<p>Навички</p>	<ul style="list-style-type: none"> – здатність обрати естетичні кольори та шрифти, що відображають стиль автора, спроможність створювати логотипи; – здатність створювати і редагувати вебсторінки; – спроможність створювати спільноти; – спроможність проводити маркетингову і рекламну діяльність
<p>Способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості</p>	<ul style="list-style-type: none"> – творчість і візіонерство; – терпіння і наступність; – здатність до самоосвіти; – здатність до комунікації; – сприйняття потреб користувачів; – організаційні навички; – емпатія і чуйність; – гнучкість і адаптивність; – відповідальність

Схарактеризуємо представлене у таблиці детальніше. Отож **знансвий блок** у структурі компетентності щодо створення та використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності передбачає розуміння мети й завдань щодо створення вебсайтів для потреб освітньої діяльності, їхніх особливостей, насамперед класифікацій вебсайтів, чинних технологій їхнього створення тощо. Крім того, важливим є знання основ використання конструкторів вебсайтів, що дозволить уникнути вивчення HTML (мови розмітки) / CSS (мови стилів), адже це досить трудомісткий і достатньо тривалий процес. Замість написання коду «з нуля» педагогічні працівники можуть скористатися інтерфейсами конструкторів, що дозволяють створювати вебсайти за допомогою перетягування елементів і налаштування параметрів.

Важливим є також знання процесу реєстрації доменного імені та хостингу. Доменне ім'я – це адреса сайту в інтернеті, а хостинг відповідно – місце, де зберігаються файли вебсайту, зокрема й персонального, педагогічного працівника. Важливо знати, як зареєструвати домен та обрати надійного хостинг-провайдера, адже їхній перелік як в Україні, так і за її межами досить значний. Педагогічним працівникам необхідно також знати основи вебдизайну, бо саме розуміння його базових принципів дозволить створити привабливий та зручний у користуванні вебсайт. Зазначене вище передбачає розміщення тексту, зображень та інших медіаелементів на сторінці.

Знання основ веббезпеки (використання надійних паролів, оновлення програмного забезпечення, захист від зловмисників тощо) дозволить у майбутньому уникнути проблеми щодо несанкціонованого втручання в діяльність педагогічного працівника в процесі створення і підтримки ним функціонування власного вебсайту. Крім того, слід зацентувати увагу і на необхідності знання основ оптимізації вебсайту для пошукових систем, щоб створений педагогічним працівником вебсайт був зручним для пошукових систем і з'являвся у результатах пошуку (SEO – Search Engine Optimization). Проте одним із ключових аспектів є знання цільової аудиторії споживачів вебсайту. Саме це дозволяє створювати контент вебсайту, який буде відповідати запитам та очікуванням усіх учасників освітнього процесу (учнів, батьків, учителів).

Для педагогічних працівників, які не є

професійними веброзробниками, також важливо схарактеризувати низку **вмінь**, що є складниками компетентності у сфері створення та використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності. Передусім – це вміння орієнтуватися в користувацькому інтерфейсі, тобто розуміння того, як користувачі взаємодітимуть із вебсайтом педагогічного працівника, що дозволить зробити його зручним для використання. Важливо також трансформувати знання щодо конструкторів вебсайтів в уміння їх використовувати, що допоможе створювати вебсайти без спеціальних знань основ програмування. До них відносять такі конструктори, як Wix, WordPress, Squarespace та ін.

Окремою групою вмінь є вміння, що формуються на основі знань із вебдизайну. Це передусім – уміння обирати кольори, шрифти та розміщення елементів на сторінці так, щоб вона була професійно привабливою. Важливим є також уміння редагування контенту, що передбачає здатність створювати та редагувати текст, додавати зображення та інші медіаелементи на сторінках вебсайту. Уміння щодо здатності зареєструвати доменне ім'я й отримати хостинг для розміщення вебсайту вважаємо ключовим для оприлюднення створеного вебресурсу. Педагогічний працівник повинен не тільки вміти реалізувати це вміння на практиці, а й розуміти економічне підґрунтя подібних процедур, що загалом не потребують значних фінансових витрат. У цьому контексті, з нашої точки зору, доцільним є кооперування (об'єднання) педагогічних працівників у створенні вебсайтів, адже це дозволить їм зменшити свої фінансові витрати у процесі розміщення персональних портфоліо та інших матеріалів, що стосуються їхньої власної педагогічної діяльності.

Уміння реалізувати базові заходи з безпеки вебсайту, наприклад, використання надійних паролів та оновлення програмного забезпечення для захисту від зловмисників, є надзвичайно важливим у цифровому світі та забезпечить захист авторського контенту вебсайту. Необхідно також трансформувати знання із SEO в уміння оптимізувати вебсайт для пошукових систем, аби зробити його більш видимим для потенційних відвідувачів. Важливим для педагогічного працівника є і здатність аналізувати відвідуваність вебсайту й здатність використовувати ці дані для покращення його ефективності. Це вміння передбачає не тільки аналіз загальної відвідуваності, а й структурування її за

певними користувачами, щоб розуміти, хто з учасників освітнього процесу є більш активним.

Для педагогічного працівника, який не є професійним веброзробником, важливими є також низка **навичок**, які будуть корисними для створення власного вебсайту. Серед них варто виокремити здатність обирати естетичні кольори та шрифти, що відображають стиль автора вебсайту, його креативність, а також вміння створювати логотипи. Навичка щодо створення й редагування вебсторінок передбачає можливість внесення змін у текст і зображення безпосередньо на вебсторінці. Як свідчить практика, контент освітніх вебсайтів є достатньо динамічним, що додатково актуалізує формування відповідної навички.

Однією з основних навичок є спроможність «будувати» спільноту, яка допомагатиме взаємодії учасників освітнього процесу та безпосередньо вплине на кількість відвідувань вебсайту. По суті, спільноту варто розглядати, як групу прихильників педагогічного досвіду певного фахівця. Формування професійних спільнот є однією з важливих складників оприлюднення авторських матеріалів конкретного педагогічного працівника, що передбачає не тільки їхнє використання, а й наявність відповідного зворотного зв'язку, що зі свого боку сприятиме самовдосконаленню вчителів і керівників освіти.

Сьогодні є безліч прикладів діяльності професійних освітніх спільнот, які налічують тисячі прихильників і певним чином (непрямо) впливають на формування освітньої політики в Україні. Навичка щодо здійснення маркетингової й рекламної діяльності дозволяє не лише поширювати передовий педагогічний досвід, а в деяких випадках й комерціалізувати його у разі оформлення авторських прав на контент вебсайту в установленому порядку. Зауважимо, що більшість українських педагогів мають досить обмежений досвід комерціалізації розробленої ними інтелектуальної власності на відміну від їхніх колег із розвинених країн світу.

Щодо інших **професійно важливих якостей**, які мають бути сформовані, як складники відповідної компетентності педагогічного працівника, то пропонуємо розглянути їх нижче. До таких якостей передусім варто віднести творчість і візіонерство, тобто здатність візуалізувати те, яким має бути вебсайт та які функції він має виконувати, аби досягнути мети, яку ставить перед собою педагогічний працівник. У зв'язку з цим, на нашу думку, важливим є терпіння й наступність. Річ у тім, що вебсайт створюється поетапно, а деякі аспекти можуть вимагати часу та терпіння для розв'язання проблем і вдосконалення його дизайну чи функціональності. У ході цього процесу одним із ключових факторів вважаємо здатність педагогічного працівника до самоосвіти, його готовність вчитися новому і самостійно досліджувати питання щодо вирішення конкретних технічних або дизайнерських завдань. Означене вище можливо досягти лише за умови здатності до комунікації. Її ефективність пов'язана не тільки зі спроможністю чітко висловлювати свої ідеї й сприймати відгуки від учнів, батьків або колег для покращення вебсайту. За своєю суттю персональний вебсайт є передусім засобом комунікації з учасниками освітнього

процесу. Тільки завдяки спілкуванню реалізується така якість, як сприйняття потреб користувачів. Створення вебсайту – не лише вимагає значних затрат часу й зусиль, а ще й уміння управляти часом і ресурсами для його створення та підтримки, що досить складно поєднувати з основними вчительськими обов'язками чи обов'язками керівника закладу освіти й потребує певних організаційних навичок. Окремо слід наголосити на ролі керівника закладу освіти у цьому процесі, адже саме від нього загалом залежить організація цієї роботи в закладі освіти, її систематичність й ефективність, використання методів стимулювання.

Важливу роль у процесі створення вебсайту відіграють емпатія та чуйність, зокрема здатність розуміти те, які інформаційні ресурси і функції будуть корисні для аудиторії, на яку розраховано сайт конкретного педагогічного працівника та чи враховує він їхні потреби й сподівання у процесі розробки вебсайту, а також гнучкість й адаптивність, тобто готовність вносити зміни до вебсайту залежно від змін в освітніх запитах споживачів.

В умовах тотальної цифровізації суспільства особливу роль у процесі створення вебсайту відіграє така якість, як відповідальність, тобто спроможність відповідати за інформацію, що розміщена автором на персональному вебсайті або блозі. На жаль, сучасне суспільство все частіше стикається з проблемами розміщення на вебсайтах неякісної інформації, яка впливає на формування світогляду не лише учнів, а й педагогічних працівників. Це передусім непоодинокі випадки розміщення контенту з ознаками плагіату, що не відповідає правилам академічної доброчесності. До речі, дотримання правил академічної доброчесності у процесі створення контенту для освітніх вебсайтів є окремим, надзвичайно важливим напрямом педагогічних досліджень. Формування в системі освіти культури академічної доброчесності – важлива умова нової ментальності як педагогічних працівників, так і здобувачів освіти.

Отож наголосимо, що набуття педагогічними працівниками всіх наведених вище складників компетентності у сфері створення та використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності не потребують глибоких технічних знань у сфері веброзробок, може бути сформована в процесі підвищення кваліфікації й стати ключовим складником професійного розвитку педагогічного працівника.

Зважаючи на представлене нами в дослідженні, визначимо, що *компетентність педагогічного працівника у сфері створення та використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності* передбачає насамперед опанування комплексу знань, умінь, навичок та інших професійно важливих якостей, що забезпечують його здатність створювати й розміщувати персональні вебсайти (зокрема й власні електронні портфоліо) для потреб освітньої діяльності, що є важливою умовою його цифрової компетентності, про що наголошується у професійному стандарті за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» й професійним стандартом керівника

(директора) закладу загальної середньої освіти.

Висновки. Зважаючи на представлений вище матеріал, нами були зроблені такі висновки:

1. Проведений теоретичний аналіз наукової літератури з питань створення й використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності продемонстрував обмеженість відповідного наукового поля. Зокрема, більшість робіт з означеної тематики переважно стосуються вимог до самих вебсайтів, їхнього змістовного наповнення, аналізу відвідування тощо. Суттєвою прогалиною є питання створення науково-теоретичного підґрунтя формування компетентності педагогічного працівника у сфері створення та використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності.

2. Формування компетентності педагогічного працівника у сфері створення та використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності є нагальною вимогою часу й потребує розробки відповідної педагогічної технології, що буде впроваджена в процес підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

3. Ефективне формування у педагогічних працівників компетентності у сфері створення та використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності дозволить значною мірою забезпечити виконання вимог, окреслених у професійному стандарті за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», а також професійному стандарті керівника (директора) закладу загальної середньої освіти. Зазначене сприятиме прагматичному виконанню вимог стандартів і зменшить їхню декларативну складову.

4. Формування компетентності педагогічного працівника у сфері створення та використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності має набути системного характеру, що передбачає суттєве коригування програм підвищення кваліфікації всіма суб'єктами означеного процесу в умовах диверсифікації відповідних освітніх послуг. Розробку таких програм необхідно стимулювати й відбирати їх на конкурсній основі.

5. І надалі залишається актуальним проведення науково-комунікативних заходів для педагогічних працівників, зокрема вчителів закладів загальної середньої освіти, щодо створення, наповнення, просування освітніх вебсайтів. Проведення таких заходів дозволить не тільки популяризувати вимоги професійних стандартів та ознайомитися з досвідом колег, а й усунути «страхи» вчителів у відповідній царині, допоможе педагогічним працівникам відрізнити якісний контент від неякісного, а як наслідок – вплине на якість надання освітніх послуг. За цих умов важливим є проведення майстер-класів відомих в Україні дослідників, науковців, вчителів-методистів.

Перспективами подальших досліджень в означеному напрямі вважаємо розробку інструментів для оцінювання рівня сформованості компетентності педагогічних працівників у сфері створення та використання вебсайтів для потреб освітньої діяльності; розробку і впровадження програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників, що спрямовані на формування відповідної компетентності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»: наказ МОН України від 23.12.2020 № 2736-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text> (дата звернення: 25.05.2024).

Професійний стандарт керівника (директора) закладу загальної середньої освіти: наказ МОН України від 17.09.2021 № 568-21. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh-standartu-keriv.22.09.pdf> (дата звернення: 28.05.2024).

Мазур, О. (2022). Доступ до застарілого вмісту вебсайтів органів публічного управління України. *Аспекти публічного управління*. Т. 10. № 2. С. 61–69. doi: <https://doi.org/10.15421/152213> (дата звернення: 02.06.2024).

Острога, М., Шамоля, В., Шершень, О. (2022). Цифрові освітні платформи як інструмент реалізації неформальної освіти. *Освіта. Інноватика. Практика*. № 10 (4). С. 27–36. doi: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol10i4-004> (дата звернення: 05.06.2024).

Іванова, С., Кільченко, А. (2020). Моніторинг використання вебсайтів закладів освіти та наукових установ із мобільних пристроїв засобами Google Analytics. *Нова педагогічна думка*. № 3 (103). С. 41–47. doi: <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2020-103-3-41-47> (дата звернення: 03.06.2024).

Білик, Ю. (2013). Освітній вебсайт як засіб формування готовності майбутніх учителів початкових класів до організації дистанційного навчання. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Вип. 70. doi: [10.31652/2412-1142-2023-70-5-13](https://doi.org/10.31652/2412-1142-2023-70-5-13) (дата звернення: 10.06.2024).

Сухих, А. (2023). Використання сервісів відкритої науки для вдосконалення дистанційної, комбінованої та сімейної форм навчання у ЗЗСО. *Фізико-математична освіта*. № 38 (5). С. 39–45. doi: <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2023-038-5-006> (дата звернення: 17.06.2024).

Гой, В. В. (2021). Введення у господарський обіг вебсайтів: проблеми ідентифікації та облікового відображення. *Фінансовий простір*. № 3 (43). С. 102–111. doi: [https://doi.org/10.18371/fp.3\(43\).2021.100112](https://doi.org/10.18371/fp.3(43).2021.100112) (дата звернення: 01.06.2024).

Мороз, Л., Пашко, І., Ковалюк, В. (2024). Використання інтернет-блогів у навчанні іноземних мов. *Інноватика у вихованні*. № 1 (19). С. 120–125. doi: [10.35619/iiv.v1i19.600](https://doi.org/10.35619/iiv.v1i19.600) (дата звернення: 15.06.2024).

Луначек, С. В. (2023а). Формування компетентності педагогічних працівників щодо роботи з освітніми вебсайтами. *Теорія та методика навчання та виховання*: зб. наук. пр. Вип. 54. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди. С. 85–98. URL: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/methodics/article/view/12808> (дата звернення: 27.06.2024).

Луначек, С. В. (2023б). Створення персонального вебсайту педагогічного працівника: потреби та

можливості. *Нова педагогічна думка*. Рівне: РОІППО. № 4 (116). С. 33–38. doi: <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2023-116-4-33-38> (дата звернення: 02.07.2024).

Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII URL: <http://ru.osvita.ua/legislation/law/2231/> (дата звернення: 03.07.2024).

REFERENCES

Pro zatverdzhennia profesiinoho standartu za profesiiamy «Vchytel pochatkovykh klasiv zakladu zahalnoi serednoi osvity», «Vchytel zakladu zahalnoi serednoi osvity», «Vchytel z pochatkovoї osvity (z diplomom molodshoho spetsialista)» [On Approval of the Professional Standard for the Professions of Primary School Teacher of a General Secondary Education Institution, Teacher of a General Secondary Education Institution, Teacher of Primary Education (with a Junior Specialist Degree)]: nakaz MON Ukrainy vid 23.12.2020 № 2736-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text> (data zvernennia: 27.05.2024). [in Ukrainian].

Profesiinyi standart kerivnyka (dyrektora) zakladu zahalnoi serednoi osvity [Professional standard for the head (director) of a general secondary education institution]: nakaz MON Ukrainy vid 17.09.2021 № 568-21. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh.standartu.keriv.22.09.pdf> (data zvernennia: 28.05.2024). [in Ukrainian].

Mazur, O. (2022). Dostup do zastariloho vmistu veb-saitiv orhaniv publichnoho upravlinnia Ukrainy [Access to outdated content of websites of public administration bodies of Ukraine]. *Aspekty publichnoho upravlinnia*. T. 10. № 2. S. 61–69. doi: <https://doi.org/10.15421/152213> (data zvernennia: 02.06.2024). [in Ukrainian].

Ostroha, M., Shamonia, V., Shershen, O. (2022). Tsyfrovii osvityni platformy yak instrument realizatsii neformalnoi osvity [Digital educational platforms as a tool for implementing non-formal education]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka*. № 10 (4). S. 27–36. doi: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol10i4-004> (data zvernennia: 05.06.2024). [in Ukrainian].

Ivanova, S., Kilchenko, A. (2020). Monitorynh vykorystannia veb-saitiv zakladiv osvity ta naukovykh ustanov iz mobilnykh prystroiv zasobamy Google Analytics. Use Google Analytics to monitor mobile usage of education and research websites. *Nova pedahohichna dumka*. № 3 (103). S. 41–47. doi: <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2020-103-3-41-47> (data zvernennia: 03.06.2024). [in Ukrainian].

Bilyk, Yu. (2013). Osvitnii veb-sait yak

zasib formuvannia hotovnosti maibutnykh uchyteliv pochatkovykh klasiv do orhanizatsii dystantsiinoho navchannia [Educational website as a means of training future primary school teachers to organize distance learning]. *Suchasni informatsiini tekhnologii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy*. Vyp. 70. doi: [10.31652/2412-1142-2023-70-5-13](https://doi.org/10.31652/2412-1142-2023-70-5-13) (data zvernennia: 10.06.2024). [in Ukrainian].

Sukhikh, A. (2023). Vykorystannia servisiv vidkrytoi nauky dlia vdoskonalennia dystantsiinoi, kombinovanoi ta simeinoi form navchannia u ZZSO [Use of open science services to improve distance, blended, and family forms of education in general education institutions]. *Fizyko-matematychna osvita*. № 38 (5). S. 39–45. doi: <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2023-038-5-006> (data zvernennia: 17.06.2024). [in Ukrainian].

Hoi, V. V. (2021). Vvedennia u hospodarskyi obih veb-saitiv: problemy identyfikatsii ta oblikovoho vidobrazhennia [The economic circulation of websites: Problems of Identification and Accounting Reflection]. *Finnansovyi prostir*. № 3 (43). S. 102–111. doi: [https://doi.org/10.18371/fp.3\(43\).2021.100112](https://doi.org/10.18371/fp.3(43).2021.100112) (data zvernennia: 01.06.2024). [in Ukrainian].

Moroz, L., Pashko, I., Kovaliuk, V. (2024). Vykorystannia internet-blohiv u navchanni inozemnykh mov [Using Internet blogs in teaching foreign languages]. *Innovatyka u vykhovanni*. № 1 (19). S. 120–125. doi: [10.35619/iiv.v1i19.600](https://doi.org/10.35619/iiv.v1i19.600) (data zvernennia: 15.06.2024). [in Ukrainian].

Luniachek, S. V. (2023a). Formuvannia kompetentnosti pedahohichnykh pratsivnykiv shchodo roboty z osvitnimy veb-saitamy [Development of teacher competence in the use of educational web sites]. *Teoriia ta metodyky navchannia ta vykhovannia: zb. nauk. pr. Vyp. 54*. Kharkiv: KhNPU imeni H. S. Skovorody. S. 85–98. URL: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/methodics/article/view/12808> (data zvernennia: 27.06.2024). [in Ukrainian].

Luniachek, S. V. (2023b). Stvorennia personalnoho veb-saitu pedahohichnoho pratsivnyka: potreby ta mozhlyvosti [Creating a personal website for a teacher: needs and opportunities]. *Nova pedahohichna dumka*. Rivne: ROIPPO. № 4 (116). S. 33–38. doi: <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2023-116-4-33-38> (data zvernennia: 02.07.2024). [in Ukrainian].

Pro osvitu: Zakon Ukrainy [On education: Law of Ukraine] vid 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <http://ru.osvita.ua/legislation/law/2231/> (data zvernennia: 03.07.2024). [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції: 26.07.2024